

TÜRKÇENİN MATEMATİĞİ

11. SINIFLAR 1. DÖNEM 2. TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI FULL TEKRAR UYGULAMALARI

1. BATI ETKİSİNDE GELİŞEN TÜRK EDEBİYATI (1860-1923)

TANZİMAT EDEBİYATI DÖNEMİ ŞAİRLERİ	SERVETİFÜNUN EDEBİYATI DÖNEMİ ŞAİRLERİ	FECRİATİ EDEBİYATI DÖNEMİ ŞAİRLERİ	MİLLÎ EDEBİYAT DÖNEMİ ŞAİRLERİ
I. Dönem Şairleri 1. İbrahim Şinasi 2. Namık Kemal 3. Ziya Paşa	1.Celal Sahir Erozan 2. Cenap Şehabettin 3. Hüseyin Suat Yalçın 4.Süleyman Nazif 5.Tevfik Fikret	1. Ahmet Haşim 2. 2. Ali Canip Yöntem 3. 3. Celal Sahir Erozan 4. 4. Emin Bülent Serdaroğlu 5. 5. Faik Ali Ozansoy 6. 6. Mehmet Fuat Köprülü 7. 7. Tahsin Nahit	1.Ali Canip Yöntem 2. Celal Sahir Erozan 3. Halide Nusret Zorlutuna 4. Mehmet Âkif Ersoy 5. Mehmet Emin Yurdakul 6. Mehmet Fuat Köprülü 7. Yahya Kemal Beyatlı 8. Ziya Gökalp
II. Dönem Şairleri 1. Abdülhak Hamit Tarhan 2. Muallim Naci 3. Recaizade Mahmut Ekrem			Beş Hececiler 1.Enis Behiç Koryürek 2. Faruk Nafiz Çamlıbel 3. Halit Fahri Ozansoy 4. Orhan Seyfi Orhon 5. Yusuf Ziya Ortaç

1.

Tablodaki bazı şairler niçin hem Fecriati Edebiyatı hem Millî Edebiyat dönemlerinde yer almaktadır? Gerekçesiyle yazınız.

Cevap: Fecriati sanatçıları arasında tam bir birlik yoktu.Servetifünun'u taklitten öteye gidememişlerdi.1911 yılında Selanik'te çıkarılan Genç Kalemler dergisinde Yeni Lisan makalesinin yayımlanmasıyla dilde sadeleşme benimsenmiş, bu anlayışa yakın olan sanatçılar da Millî Edebiyat'a katılmışlardır bu nedenle iki dönemde de yer almışlardır.

2. Aşağıdaki cümlelerde hakkında bilgi verilen eserin/şiiirin adını ve tablodaki hangi döneme ait olduğunu karşısına yazınız.

Servetifünun Edebiyatı'nın oluşumuna zemin hazırlayan sanatçının, ön sözünde şiirle ilgili görüşlerini açıkladığı eseridir.	
Seyfi Baba, Küfe, Mahalle Kahvesi, Hasta adlı manzumelerinde halkın yaşamını ve yoksulluklarını bütün canlılığıyla anlatan sanatçının yedi bölümden oluşan eseridir.	
Çok renkli ve geniş bir hayal gücüne sahip olan sanatçının Kış Nağmeleri anlamına gelen, kar yağışının bıraktığı izlenimi ve kış manzarasını anlattığı ünlü şiiridir.	
Eski ve yeni edebiyat arasında ikilemde kalan sanatçının divan edebiyatı şiirlerinden oluşan antolojisidir.	
Neoklasisizm anlayışıyla Batı şiiriyle divan şiirini kaynaştırmaya çalışan sanatçının yeni nazım biçimleri ve sade bir Türkçeye yazdığı şiirlerinin toplandığı eseridir.	
Beş Hececiler'in en başarılı ismi olan sanatçının Niğde-Kayseri arasındaki üç günlük yolculuğunu anlattığı ünlü şiiridir.	
Tarih-i Kadim, Doksan Beşe Doğru şiirleri büyük tartışmalara neden olan sanatçının oğlunun kişiliğinde Türk gençlerine öğüt veren şiirlerini topladığı eseridir.	

Bütün şiirlerinde aruz ölçüsünü kullanan sanatçının, ön sözünde Şiir Hakkında Bazı Mülâhazalar adlı poetikasını yazdığı eseridir.	
Kafiyesiz şiir yazarak nazmı nesre yaklaştıran sanatçının Türk edebiyatındaki ilk pastoral şiir kabul edilen eseridir.	
Halk şiiri geleneğiyle şiirler yazan, “Filozof Rıza” olarak da tanınan sanatçının şiirlerini topladığı eseridir.	

- Cevaplar: 1) Zemzeme, Tanzimat Dönemi
2) Safahat, Millî Edebiyat Dönemi
3) Elhan-ı Şita, Sevetifünun Dönemi
4) Harabat, Tanzimat Dönemi
5) Kendi Gök Kubbemiz, Millî Edebiyat Dönemi
6) Han Duvarları, Millî Edebiyat Dönemi
7) Haluk'un Defteri, Servetifünun Dönemi
8) Piyale, Fecriati Dönemi
9) Sahra, Tanzimat Dönemi
10) Serab-ı Ömrüm, Millî Edebiyat Dönemi

3.

RESİM YAPARKEN

**Fırçam, kadîd bir ağacın hasta bir dalı,
destimde müşteki heyecanlarla titriyor;
gûyâ çiçek diye**

bir hâk-i sebze döktüğü kanlarla titriyor

**On gündür işte uğraşiyor fikr ü san'atım
bir mevc-i hisse vermek için şekl-i irtisâm;
seyr eylerim bu levhayı artık aled devâm,
verdim emek diye.**

3. Tefkik Fikret'in Resim Yaparken Őirinde serbest müstezadın özelliklerini belirleyiniz.

Cevap: *Kısa ve uzun dizeler belirli bir düzen içinde birbirini takip eder.

* Şair Őirde ahengi sağlamak için kafiye ve redif kullanmıŐtır.

* Őirde anlam tek dizede verilmemiŐ, sonraki dizeye sarmıŐtır.

*Őir düzyazıya yaklaŐtırılmıŐtır.

* Őirde uzun ve kısa dizeler kendi aralarında aynı ölçüyle yazılmıştır.

* Bu özelliklerden dolayı Őir serbest müstezat nazım biçimi ile yazılmıştır.

4. AŞağıdaki tabloda verilen Őirleri biçim ve içerik özellikleri bakımından inceleyiniz. Őiirlerden hangileri saf (öz) Şiir anlayışıyla yazılmıştır? Gerekçeleriyle açıklayınız.

1) Düşman yine öz yurduna el attı, Mezarından Ata'n kılıç uzattı, Yürü diyor, hakkı zulüm kanattı, Attilâ'nın oğlusun sen unutma!
2) Anneye karşı gelmeyelim, Nergis çiçeği gibi, Ne güzel kokarlar, Ellerinde çiçek çok güzel durur
3) Gönlümlle oturdum da hüzünlendim o yerde Sen neredesin, ey sevgili, yaz günleri nerde! Dađlar ağarırken konuŐurduk tepelerde, Sen nerde o fecrin ağaran dağları nerde!
4) Kalbim yine üzgün, seni andım da derinden, Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden. Yorgun ve kırılmıŐ gibi en ince yerinden, Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden.
5) Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden, Eteklerinde güneŐ rengi bir yığın yaprak Ve bir zamân bakacaksın semâya ağlıyarak... Sular sarardı... yüzün perde perde solmakta, Kızıl havâları seyret ki akşam olmakta...

- 6) Bütün dünyâya küskündüm, dün akşam pek bunalmışım;
Nihâyet, bir zaman kırlarda gezmiş, köyde kalmışım.
Şehirden kaçmak isterken sular zâten kararmıştı;
Pek ıssız bir karanlık sonradan vâdîyi sarmıştı.

Cevap:3.4 ve 5. metinler saf şiir anlayışıyla yazılmıştır. Bu şiirlerde şiirsel olmayan unsurlara (toplumsal sorunlar, ideoloji) yer verilmemiştir.Ölçü, uyak gibi biçimsel öğeler önemsenmiştir.Mecazlı bir dil kullanılmıştır.

DİKKAT: Saf (öz) şiir anlayışındaki şairler, şiiri basit bir işten ziyade soylu bir uğraş olarak görmüşlerdir. Amaç, ortaya güzel bir şiir koyabilmektir. Şiirde belli bir fikrin işlenmesine karşı çıkmışlar, okurda estetik bir haz uyandırmayı amaçlamışlardır. Dili güzelleştirmeye çalışmışlardır. Şiirde ahenk, kafiye, redif gibi hususlara önem vermişlerdir.

1. Biçimsel olarak şiire benzeyen (ölçülü, uyaklı, dizeler hâlinde yazılmış) hikâyelere ..... denir.
2. . Mehmet Âkif Ersoy, ... adlı eserinde halkın değerlerini ve yaşama tarzını yansıtmıştır.
3. Şinasi'nin 1859'da Fransızcadan çevirdiği şiirleri yayımladığı ..... adlı eserini, sonraki yıllarda özellikle Fransız şairlerden yapılan başka çeviriler izler.
4. İlk şiirlerini Servetifünun Dönemi'nde yayımlayan ..... Cenge Giderken adlı şiiriyle Millî Edebiyat şiirinin öncüsü sayıldı.
5. Yahya Kemal Beyatlı; Millî Edebiyat Dönemi'nde, bağımsız bir çizgide, saf şiir anlayışıyla şiirler yazmış ve bu çizgisini ..... 'nde de devam ettirmiştir.
6. Hüseyin Cahit Yalçın'ın Fransızcadan çevirdiği ..... adlı makaleden dolayı derginin kapatılmasıyla, dergi etrafında toplanan sanatçılar dağılır ve böylece Servetifünun Dönemi sona erer.
7. Servetifünun şiirinde ..... ve ..... etkisi ile biçim mükemmelliğine ve ahenge önem verilir. Göz için değil kulak için kafiye anlayışı benimsenir.

8. Tanzimat'ın ikinci dönem temsilcilerinden olan Abdülhak Hamit; "Tezatlara Şairi", "....." gibi ünvanlarla anıldı.

9. Türk edebiyatında Tefik Fikret ve ..... başarılı manzum hikâye örnekleri vermiştir.

10. . 1911'de yayın hayatına başlayan ..... dergisinde toplanan şairler; kullandıkları dil, biçim, ölçü ve işledikleri temalarla Millî Edebiyat'ın oluşumunu sağlamıştır.

11. Yahya Kemal, hece ölçüsünün yaygın olarak kullanıldığı bir dönemde ..... şiiri dışında bütün şiirlerini aruz ölçüsü ile yazdı.

12. Bir mesaj verme kaygısından uzak, amacı sadece estetik (güzellik) olan şiir anlayışına ..... denir.

13. Servetifünun dergisinin yazı işleri idaresine .....'in gelmesiyle (1896) bu dergi etrafında toplanan ve aynı sanat anlayışını paylaşan sanatçıların oluşturduğu edebiyata Servetifünun Edebiyatı (Edebiyatıcedide) denir.

CEVAPLAR:

- 1) Manzum hikâye
- 2) Küfe
- 3) Tercüme-i Manzume
- 4) Mehmet Emin Yurdakul
- 5) Cumhuriyet Dönemi
- 6) Edebiyat ve Hukuk
- 7) Parnasizm-Sembolizm
- 8) Şair-i Azam
- 9) Mehmet Akif Ersoy
- 10) Ok
- 11) Saf Şiir
- 12) Tefik Fikret

5. Aşağıdaki eserlerin ait olduğu sanatçıları belirleyerek doğru eşleştirmeyi yapınız.

1) Elhan-ı Şita	a. Tevfik Fikret
2) Han Duvarları	b. Şehriyar
3) Kendi Gök Kubbemiz	c. Cenap Şehabettin
4) Rübab-ı Şikeste	d. Mehmet Akif Ersoy
5) Safahat	e. Faruk Nafiz Çamlıbel
6) Heyder Baba'ya Selam	f. Yahya Kemal Beyatlı
	g. Cahit Sıtkı Tarancı

6. Aşağıdaki cümlelerin ögelerini bulunuz.

* Bazen kelimeler duygunun yükünü taşıyamaz.

* Aşk, karşı tarafı bir dile dönüştürmektir.

*Hikâyeler hiçbir zaman bitmez, onlar sadece başka hikâyelere dönüşür.

* Bir yolculuğa çıkarken yanına alacakların kadar geride bırakacakların da önemlidir.

*Çünkü incinen insan başkalaşır.

* Garantici olmak isterken zaman kaybedip fırsatları kaçırma.

* Bırakmak iyidir, bırakmak bir şeyi terk etmek değildir.

*Ateşle su arasında diyalog olmaz, eriyene kadar kucaklaşır onlar.

*Hayat seçimlerin yansımasıdır.

*En uzun yollar bile küçük bir adımla başlar.

*Yeniden başlamak için bazı defterleri kapatmalısın.

* Cumhuriyet'in ilk günleri gibiydi yüzün.

* Yeni bir kapı sana tüm güzellikleriyle açılacak.

* Başka insanlar üzülmessin diye kendini üzmeyi tercih etme.

*Hiçbir şeye şaşırma, hakikatin de insanların da iki yüzü vardır.